

DABAR
Crna Gora

ETIČKI KODEKS TAKMIČENJA DABAR

Uvod

Etički kodeks takmičenja Dabar sadrži moralna načela i načela profesionalne etike svih učitelja, nastavnika i saradnika koji će organizovati takmičenje u svojim školama i institucijama.

Načela Etičkog kodeksa primjenjuju se i na sve učesnike.

Član 1

Sve škole i svi učenici mogu učestvovati na takmičenju. Da bi ostvarili to pravo, škola imenuje odgovornu osobu koja prijavljuje školu i dobija sve relevantne informacije za provođenje takmičenja.

Član 2

Učitelji, nastavnici, profesori i saradnici:

- Vode računa o regularnosti takmičenja.
- Prosljeđuju učenicima važne informacije i potrebne lozinke za pristup platformi i testu prijavljenim učenicima svoje škole ili institucije.
- Pomažu učenicima oko tehničkih problema s pristupom platformi i testu.
- Dužni su voditi računa o tome da svaki učenik rješava kategoriju razreda koji trenutno pohađa.
- Ne raspravljaju o zadatima i ne komentarišu zadatke sa testa do zatvaranja takmičenja.
- Vode računa o tome da takmičari ne koriste telephone, tablete i druge slične uređajev za vrijeme takmičenja. Isti prije takmičenja moraju biti odloženi na katedru ili drugo pogodno mjesto.
- Vode računa da niko ne fotografiše zadatke tokom takmičenja.

- Vode računa o tome da zadaci sa testa ostanu tajni i nakon završetka takmičenja iz razloga što se isti zadaci mogu raditi u drugim državama, članicama Bebras-a.
- Ne objavljuju javno informacije iz sistema za takmičenje.
- Po potrebi komuniciraju sa organizatorom takmičenja.
- U vanrednim situacijama komuniciraju sa organizatorom pitem email-a takmičenja kontakt@igramiranje.me, koristeći svoju službenu email adresu.

Učenici:

- Rješavaju test samostalno. Nije dozvoljeno komuniciranje sa dežurnim osobama, sem u vezi sa eventualnim tehničkim pitanjima i problemima (prijava, rad sistema za testiranje i sl.)
- Ne koriste nikakvu drugu aplikaciju i/ili veb-stranice. Ne koriste mobilni telefon, kalkulator ni druga pomoćna sredstva.
- Mogu da koriste slušalice za pokretanje audio zapisa zadatka ako rješavaju test u kategorijima koje imaju audio zapise.
- Ne prepisuju, ne daju i ne traže pomoć prilikom rješavanja zadatka.
- Zadatke ne iznose i ne prosljeđuju na bilo koji način.
- Ne komentarišu zadatke sa drugim učenicima i učiteljima/nastavnicima/saradnicima do zatvaranja takmičenja.
- Trebaju biti tihi i ne smiju ometati rad drugih takmičara.

Član 3

Neposredno prije takmičenja i ispunjavanja ankete, učitelj/nastavnik/saradanik pročitaće učenicima sljedeću izjavu:

IZJAVA

Mi, učenici OŠ/SŠ _____ ponosni smo na svoje učešće u takmičenju Dabar i obećavamo da ćemo odgovorno i savjesno pristupiti ovom takmičenju. Test ćemo u potpunosti rješavati samostalno.

Prepisivanje, odnosno davanje i primanje pomoći prilikom rješavanja zadatka, neetično je i nedopustivo. Prilikom rješavanja zadatka, nećemo koristiti nikakvu drugu aplikaciju i/ili veb-stranice. Nećemo koristiti mobilne telefone, kalkulatore niti bilo koja druga pomoćna sredstva. O zadacima nećemo raspravljati s drugim učenicima i nastavnicima sve do zatvaranja takmičenja.

U slučaju da prekršimo ovo obećanje, svjesni smo posljedica i mogućnosti zabrane učešća za cijelu školu.

Pravilnik međunarodnog takmičenja “Dabar”

Član 1

Pravilnik međunarodnog takmičenja “Dabar” sadrži:

- opis i cilj takmičenja
- pravo učešća i kategorije takmičenja
- upravljanje i organizaciju takmičenja
- pripremu zadataka
- implementaciju takmičenja
- dodjelu nagrada i priznanja
- finansiranje takmičenja.

Član 2

Dabar je međunarodno takmičenje koje promoviše informatiku i računarsko razmišljanje među učenicima osnovnih i srednjih škola, njihovim učiteljima, nastavnicima, profesorima i u široj javnosti. Zadaci su osmišljeni tako da podstiču logičko razmišljanje, primjenu osnovnih informatičkih koncepata i razvoj različitih strategija rješavanja, a za njihovo rješavanje nije nophodno da učenici imaju bilo kakvo programersko predznanje.

Ciljevi takmičenja su:

- širenje i popularizacija računarstva i informatike
- kontinualni razvoj računarskog razmišljanja kod učenika
- upoređivanja znanja i vještina iz područja računarskih nauka i informacionih tehnologija između učenika u Crnoj Gori i svijetu.

Službena stranica takmičenja je: www.dabar.me.

Član 3

Organizator takmičenja za Crnu Goru su NVO “Tinker”.

Takmičenje stručno vodi Programski odbor takmičenja, koji se sastoji od predsjednika i najmanje tri člana. Predsjednika imenuje organizator takmičenja, a predsjednik imenuje članove Programskog odbora.

Organizacioni odbor čine svi dobrovoljci koji su spremni doprinijeti kvalitetnoj i pravovremenoj organizaciji svih elemenata takmičenja.

Zadaci Programskog odbora su:

- učešće na međunarodnoj radionici "Dabar"
- objavljivanje poziva za učešće na takmičenju
- distribucija informacije potrebne za učešće na takmičenju školama i učiteljima, nastavnicima, profesorima
- nadzor rezultata takmičenja
- rangiranje učesnika prema postignutim rezultatima
- objavljivanje rezultata takmičenja u zatvorenom okruženju za nastavnike
- organiziranje i arhiviranje dokumentacije takmičenja
- dodjela digitalnih znački
- priprema diploma, priznanja i zahvalnica.

Zadaci Organizacionog odbora su:

- izbor zadataka za sve kategorije takmičenja
- pripremanje zadataka za takmičenje
- prevođenje zadataka iz međunarodne baze Dabra
- prilagođavanje i uređivanje zadataka i unošenje zadataka u online sistem za takmičenje
- organizacija online sistema za takmičenje
- priprema zadataka i rješenja za javno objavljivanje.

Član 4

Takmičenje se odvija u jednom krugu, u online okruženju. Moguće je da će se u budućnosti takmičenje odvijati u dva kruga.

Takmičenje se odvija u pet kategorija:

- Učenici 3. i 4. razreda osnovne škole – kategorija “Mikro dabar”;
- Učenici 5. i 6. razreda osnovne škole – kategorija “Mili dabar”;
- Učenici 7. i 8. razreda osnovne škole – kategorija “Kilo dabar”;
- Učenici 9. razreda osnovne škole i 1. razreda srednje škole – kategorija “Mega dabar”;
- Učenici 2. 3. i 4. razreda srednje škole – kategorija “Giga dabar”.

U planu je uvođenje revijalno-pripremne takmičarske kategorije “Nano dabar”, namjenjene učenicima 1. i 2. razreda osnovne škole koji bi se takmičili tokom 7 dana, nakon zvaničnog takmičenja i mogli bi Dabar test raditi i od kuće.

Član 6

Učešće na takmičenju je dobrovoljno i organizator će se potruditi da bude i besplatno za sve učenike, iako se u brojnim zemljama učesnicama, za učešće na takmičenju se plaća kotizacija.

Pravo da učestvuju na takmičenju imaju svi zainteresovani učenici škola koje su se pravovremeno prijave. Učenici se takmiče pojedinačno.

Škole se prijavljuju svake godine za učešće na takmičenju putem online obrasca. Imenovana odgovorna osoba (MENTOR) za organizaciju takmičenja može prijaviti sve učesnike iz škole.

Tokom pilot godine, omogućeno je i direktno prijavljivanje učenika na zvaničnoj stranici Dabar takmičenja, a takmičarima su mogućene i alternativne lokacije.

Prihvataju se samo prijave koje su stigle u objavljenom roku za prijavljivanje od MENTORA putem službenog obrasca kao i prijave takmičara napravljene putem zvanične prijavne forme na stranicama www.dabar.me,

Svojom prijavom, učenici, učitelji/nastavnici/profesori i škole se obvezuju da će se pridržavati Pravilnika i Etičkog kodeksa takmičenja Dabar.

Član 6

Takmičenje se održava u toku međunarodne nedjelje Dabara. Tačno vrijeme realizacije objavljuje se na službenoj stranici takmičenja.

Takmičenje se odvija online, u TINKER-ovom sistemu za online testiranje.

Učenici zadatke rješavaju u školama ili drugim ustanovama uz nadzor MENTORA i dežurnih osoba čijim radom koordinira MENTOR. Prijavljene škole i ustanove dužne su osigurati prostor i potrebne uslove za sprovođenje takmičenja. Škole same određuju raspored grupa takmičara, u zavisnost od tehničkih mogućnosti. Prilikom takmičenja u svakoj se učionici nalazi barem jedan učitelj koji prati tok takmičenja. Na lokaciji mogu biti određeni termini (na 45 minuta ili sat vremena) u kojima je omogućen slobodan dolazak takmičara, bez prethodnog zakazivanja dolaska.

U slučaju da škola ne može osigurati epidemiološke uslove za sprovođenje takmičenja, prijavljenim učenicima može se omogućiti da rade i od kuće uz prethodnu saglasnost organizatora. U tom slučaju učenici dobijaju sve potrebne informacije, uputstva i lozinke od učitelja/nastavnika/profesora iz svoje škole ili od organizatora. Upustva za prijavu na sistem i takmičenje priprema organizator takmičenja.

Odluku o načinu sprovođenja takmičenja (u školi ili od kuće) donosi odgovorna osoba škole u dogовору са осталим учителјима који су укључени у организацију такмиčenja у школи. У случају да се такмиčenje одрžава у школи, организатор очекује да се осигура приступ такмиčenju од куће оним уčenicima који су болесни или су у самоизолацији, а ћеле и могу приступити такмиčenju.

Учителji/nastavnici/profesori су dužni водити рачуна о пријави учењика у одговарајућу групу, зависно од разреда који учењик тренутно похађа.

Lozinke за приступ тесту биће доступне у систему за такмиčenje.

Учењици, у зavisnosti od категорије, rješavaju od 9 do 12 zadataka u vremenskom roku od 40 минута, које online систем аutomatski бilježи и onemogućava даље приступanje тесту. Уколико учењик током решавања изаде из система за решавање (zbog техничких razloga), може се у њега вратити и nastaviti решавати уколико није прошло предвиђених 45 минута. Задаци се не могу поново решавати.

Najвећи број бодова за сваки задатак је 1 бод. Негативних бодова нема.

Задаци се не moraju решавати redom i moguć je povratak na prethodno pitanje.

Учењици током такмиčenja могу користити папир и оловку као dodатну помоћ у решавању задатака, ali je neophodno da папире прilikom izlaska ostave код деžurnih osoba, tj. nije dozvoljeno iznošenje папира. Nije dozvoljена upotreba kalkulatora i других помагала.

Учењици приступом тесту, nezavisno od toga da li rješavaju тест у школи или kući, пристaju на uslove takmičenja koji su navedeni u Pravilniku i Etičkom kodeksu.

Svaki učešnik može vidjeti svoje rezultate u online sistemu za takmičenje. Nakon završetka perioda takmičenja, svi učešnici će imati mogućnost da vide kompletne povratne informacije za svaki zadatok.

Svi su učešnici koji učestvuju u takmičenju rangirani zajedno, po kategorijama, bez obzira na kojoj lokaciji su učestvovali na takmičenju. Rang liste učešnika biće objavljene u sistemu za takmičenje. Na

rang listi biće jasno označeni učenici koji su među 10% najboljih učesnika prema ostvarenom broju bodova.

Škole na veb-stranicama i društvenim mrežama objavljaju rezultate isključivo za one učenike svoje škole za koje dobiju odgovarajuću saglasnost roditelja. Organizatori rang liste ne objavljaju javno. Učitelji upoznaju svoje učenike sa plasmanom, no ne prosljeđuju im rang listu. Svaki učitelj koji ima pristup sistemu za takmičenje obvezuje se da podatke, uključujući i cijelokupnu rang listu natjecatelja, neće prosljeđivati niti javno iznositi.

Zadaci i rješenja biće javno dostupni nakon završetka takmičenja na službenoj stranici takmičenja, u terminu dogovorenom sa Bebras inicijativom.

Član 7

Svi učesnici takmičenja dobijaju diplome/bedževe o učešću u digitalnom obliku koje preuzimaju iz sistema za takmičenje. Najboljih 10% sudučesnika u svakoj kategoriji dobija posebno priznanje za najbolje rezultate.

Izradu diploma i priznanja za učenike, te zahvalnica za učitelje i nastavnike organizuje Programski odbor takmičenja. One će se moći preuzeti u digitalnom obliku iz sistema za takmičenje, a ukoliko postoje uslovi njihovo štampanje organizuje matična škola učesnika ili organizator.

Svaki takmičar dobija digitalnu značku u sistemu za takmičenje, a najboljih 10% i posebnu digitalnu značku.

Digitalne značke, zahvalnice i diplome dodjeljuju se tokom ili na kraju takmičenja. Može biti upriličena posebna dodjela papirne verzije diploma, priznanja i zahvalnica.

Član 8

Prijava i učešće na takmičenju su besplatni. Izvori sredstava za realizaciju takmičenja mogu biti:

- sredstva stečena različitim aktivnostima i konkursima za projekte
- donacije sponzora i donatora
- sredstva pribavljeni od strane Ministarstava i Agencija i drugi izvori.

Prikupljena sredstva za takmičenje koriste se za:

- učešće članova Programskog odbora na međunarodnoj radionici Dabar
- pripremu zadataka za takmičenje
- održavanje stranice takmičenja
- organizaciju seminara i radionica
- druge vanredne troškove.